

Finansminister Gunnar Sträng

Kursens öppnande

Den av Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund (TOR) anordnade kursen för ordförande i fastighetstaxeringsnämnder och fastighetstaxeringsombud m fl ägde rum i Medborgarhuset i Stockholm den 11—13 maj 1964. Kursen var besökt av cirka 600 personer, däribland rikets landskamrerare och taxeringsintendenter.

Riksskattenämndens ordförande, generaldirektören Rolf Dahlgren hade av Kungl. Maj :t utsetts att såsom ordförande leda kursen. Till vice ordförande hade av ordföranden kallets landskamreraren Henrik Jansson och taxeringsintendenten Seth Manhem samt till sekreterare förste länsnotarien Curt Nordqvist. Vid kursen assisterade dessutom byråchefen i riksskattenämnden Stig Sagnert och assessorn Ulf Fredholm samt för TOR assessorn Gustaf Åhström och kronokamreraren Elis Winnermark. Sammankomsten öppnades av generaldirektör Dahlgren, som å egna och TOR :s vägnar hälsade kursdeltagare och övriga välkomna, varefter ordet överlämnades till finansminister Sträng, vilken därefter höll följande inledningsanförande:

Ärade konferensdeltagare,
mina damer och herrar.

Allmän fastighetstaxering skall enligt kommunalskattelagen hållas vart femte år.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:07

Det har emellertid *nu gått åtta år* sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund senast hade anledning att hålla en instruktionskurs av det slag, som vi nu samlats till. Den aktuella fastighetstaxeringen har nämligen uppskjutits i ett par omgångar och sker nu med tre års försening.

Orsakerna till uppskovet med taxeringen har varit flera. Bl. a. har man *velat undersöka i vad mån taxeringsarbetet och dess organisation kunnat förenklas.* Att man bör eftersträva ett förfarande, som är så enkelt som möjligt men likväl tillgodoser rimliga krav på taxeringsarbetets effektivitet är ju i och för sig självklart men understrykes därav, att en allmän fastighetstaxering innebär en betydande påfrestning på taxeringsorganisationens resurser.

Uttalanden har förekommit om att fastighetstaxeringarna i sin nuvarande form skulle kunna undvaras eller ersättas av en summarisk och schablonmässig värdering. Till stöd för en sådan uppfattning har åberopats, att den kommunala garantibeskattningen av fastighet alltmer förlorat i betydelse. Detta sistnämnda förhållande är visserligen ett faktum, men det torde knappast med fog kunna åberopas för ett slopande eller försvagande av nuvarande fastighetstaxeringar. *I andra, väsentliga hänseenden kvarstår nämligen betydelsen av riktiga taxeringsvärden orubbad.* Detta gäller t. ex. inom fastighetskrediten, arvs-, gåvo- och förmögenhetsbeskattningen samt även inom inkomstbeskattningen. I sistnämnda hänseende kan jag peka på sådana områden som skogsbeskattningen och beräkningen av avdrag för värdeminskning av byggnader. Härtill kommer att beräkningen av inkomst av viktiga grupper fastigheter är direkt knuten till taxeringsvärdet. Det gäller här en- och tvåfamiljsfastigheter samt bostadsrättsföreningars och allmännyttiga bostadsföretags fastigheter. Genom samhällsutvecklingen har dessa fastigheter kommit att utgöra en stor och alltjämt växande del av det totala fastighetsbeståndet.

Genom att inkomsten av dessa fastigheter beräknas i förhållande till taxeringsvärdet, är det ofrånkomligt, att värderingen av dessa fastigheter måste ske med största omsorg och noggrannhet.

Möjligheterna till mera radikala förenklingar vid fastighetstaxering har visat sig vara små. Man måste hålla fast vid att — även om vissa allmänna schabloner och generella antaganden om värdenivå m. m. är till god ledning vid taxeringsarbetet — i sista hand varje fastighet likväl måste värderas med *hänsyn till just sina speciella förhållanden.* Så länge man anser sig böra upprätthålla kravet på att taxeringsvärdena skall vara avvägda individuellt för varje fastighet, torde arbetsmaterialets omfång leda till att fastighetstaxeringarna — liksom hittills kräver en stor (och för den delen även kostsam) apparat.

Resultatet av förenklingssträvandena har därför i huvudsak blivit vissa *ändringar i taxeringsorganisationen,* främst på landsbygden. Det hittillsvarande systemet med dubbla nämnder på landet — beredningS- och taxeringsnämnder — har *ersatts med en nämnd.* Hela taxeringsarbetet i första instans skall sålunda enligt den nya ordningen utföras av ett organ, fastighetstaxeringsnämnden. Härigenom har bland annat vunnits, att tiden för det första skedet i arbetet, d. v. s. den del som förr utfördes av beredningsnämnderna och som resulterade i preliminära taxeringsvärden, kan förlängas. Även den tid, som står fastighetsägarna till buds för er-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:07

inringar mot de preliminära taxeringsvärdena har kunnat göras längre. Båda dessa förlängningar bör leda till att de taxeringsvärden som slutligt åsättes blir säkrare avvägda.

Även om de speciella förhållandena i varje enskilt fall måste beaktas, är det uppenbart, att värderingsarbetet i fråga om väsentliga och grundläggande faktorer kommer att bygga på generella antaganden om värdenivå m.m. Dessa gäller emellertid — geografiskt sett — större områden än ett enda taxeringsdistrikt. *Varje fastighetstaxeringsnämnds arbete kommer därför — liksom vid föregående taxeringar — att i väsentliga stycken basera sig på centralt utfärdade anvisningar.* Även i övrigt är det av vikt, att fastighetstaxeringsnämnden inte isolerar sig i sitt arbete utan eftersträvar värderingsprinciper — vilka med de avvikelser som betingas av speciella förhållanden — leder till en mellan det egna och kringliggande distrikt jämn och likformig taxering. För att underlätta denna utblick har i den nya organisationen till fastighetstaxeringsnämnderna knutits *särskilda befattningshavare, fastighetstaxeringsombud,* som är gemensamma för flera nämnder. Dessa ombud skall såväl före som under taxeringsarbetet genom råd och upplysningar verka för jämnhet och likformighet i taxeringen.

Med hänsyn till den vikt man måste tillmäta jämnheten och likformigheten i taxeringarna kommer fastighetstaxeringsombuden utan tvivel att inta en central och ansvarsfull ställning.

Vid taxeringsarbetet aktualiseras många och svåra problem. Jag vill här särskilt peka på ett, som gäller taxeringen av egnahemsfastigheter. Prisutvecklingen för fastigheter av detta slag torde nämligen visa en splittrad bild, som förstärkts under senare år i samband med de befolkningsomflyttningar som sker inom landet. Medan efterfrågan på egnahemsfastigheter inom storstadsområdena och andra inflyttningsregioner är stor, torde av naturliga skäl möjligheterna att till gynnsamt pris försälja sådana fastigheter i avfolkningsbygder vara sämre. Detta förhållande tarvar sin särskilda uppmärksamhet.

Statistiken rörande fastighetsförsäljningar sedan senaste allmänna fastighetstaxering torde även i övrigt komma att analyseras vid detta taxeringsmöte. Givetvis kommer tolkningen av materialet att bjuda på svårigheter, och det är naturligt att försiktighet iakttages, när det gäller att på grundval av statistiken söka fastställa mera allmänna värdenivåer. Men det bör — liksom vid förra fastighetstaxeringen — likväl kunna ge vissa utgångspunkter för allmänna bedömanden såväl för landet i dess helhet som för skilda delar därav.

Det må således understrykas att en på grundval av köpeskillingsstatistiken framräknad värdenivå är avsedd blott som en allmän norm för värderingen. Den torde inte utan vidare kunna tillämpas i det enskilda fallet. Taxeringsförordningen förutsätter, att varje fastighets värde bedömes individuellt vid taxeringen.

Förberedelserna för fastighetstaxeringen har pågått hela vintern och våren. Inom centrala verk och i länen har det för 1965 års fastighetstaxering väsentliga materialet hopsamlats och studerats. Resultatet av dessa förberedelser kommer nu att läggas fram och ge underlag för konferensens diskussioner.

Alla som blir engagerade med taxeringsarbetet har av praktiska skäl tyvärr inte kunnat samlas här för att delta i dessa diskussioner. Men det torde vara sörjt

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:07

för, att vad som framkommer här skall spridas även till de hemmavarande.

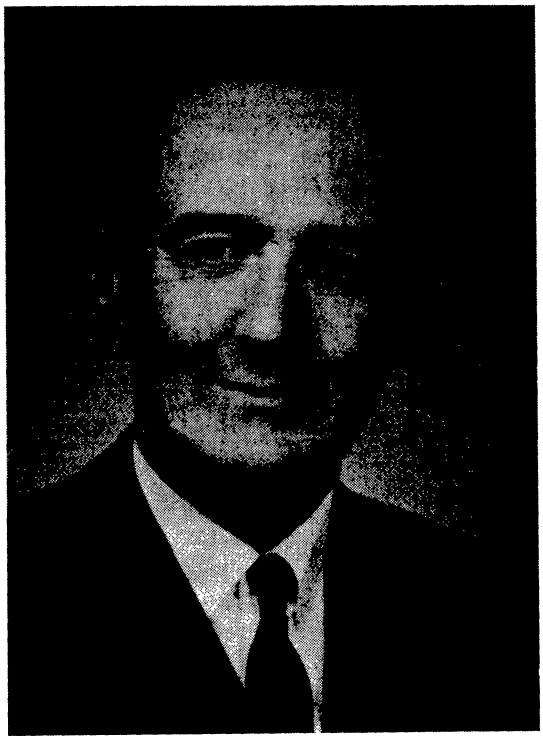
Det är därför min förhoppning, att denna kurs skall bidra till att förverkliga den i författningarna inskrivna målsättningen för allt taxeringsarbete, nämligen att taxeringarna skall bli överensstämmande med skatteförfattningarna samt i möjligaste mån likformiga och rättvisa.

Med dessa ord ber jag att få förklara detta taxeringsmöte öppnat.

Generaldirektör Rolf Dahlgren:

Jag ber att att till Finansministern få framföra mötesdeltagarnas tack för att Finansministern har velat och funnit tid att komma hit i dag och hålla detta öppningstal.

Som alltid när Finansministern talar har det inte blivit något slentrianmässigt öppningstal, om jag så får säga, d v s ingen serie vacka ord som klingar skönt, men som i sakligt hänseende har ganska litet att ge auditoriet. Tvärtom har Finansministern sin vana trogen även givit sig i kast med sakfrågorna och till behandling upptagit några av de känsliga och besvärliga frågor som taxeringsfolket har att brottas med i samband med fastighetstaxeringen. Han har delgivit oss några av sina synpunkter på de frågorna och gjort några kommentarer. Vi tror det är värdefullt för vårt arbete att vi har fått höra det, och jag betygar Finansministern mötets tacksamhet härför.

Generaldirektören Rolf Dahlgren

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:07